

**KORIŠTENJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U DJELATNOSTI
DENTALNE MEDICINE U HRVATSKOJ U 2020. GODINI**

***HEALTH CARE UTILISATION WITHIN THE DENTAL MEDICINE SERVICE
IN CROATIA IN 2020***

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

CROATIAN INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH

Zagreb, 2022.

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO – CROATIAN INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH
SLUŽBA ZA JAVNO ZDRAVSTVO – DIVISION FOR PUBLIC HEALTH
Odjel za zaštitu i liječenje usta i zubi – *Department for Oral and Dental Health Care*

ZAGREB, Rockefellerova ulica 7

**KORIŠTENJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE U DJELATNOSTI DENTALNE MEDICINE U
HRVATSKOJ U 2020. GODINI**

***HEALTH CARE UTILISATION WITHIN THE DENTAL MEDICINE SERVICE IN
CROATIA IN 2020***

Autori – Authors:

mr. sc. **Marijana Radić Vuleta**, dr. med. dent.

doc. dr. sc. **Ranko Stevanović**, prim. dr. med.

Anamarija Šinkovec, med. techn.

Pero Ivanko, mag. soc.

prosinac 2022. g.

December 2022

SADRŽAJ - TABLE OF CONTENTS

UVOD.....	4
INTRODUCTION.....	4
1. KORISNICI I KONTAKTI – <i>USERS AND CONTACTS</i>.....	5
2. DIJAGNOSTIČKO-TERAPIJSKI POSTUPCI– <i>DIAGNOSTIC AND THERAPEUTICAL PROCEDURES</i>.....	7
3. UPUTNICE I RECEPTI – <i>REFERRALS AND PRESCRIPTIONS</i>	12
4. ZABILJEŽENE DIJAGNOZE - <i>RECORDED DIAGNOSES</i>.....	18
5. USPOREDBA PO GODINAMA – <i>COMPARISON BY YEARS</i>	19

UVOD

Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZJZ) od 2020. godine prikuplja podatke iz četiriju djelatnosti na razini primarne zdravstvene zaštite: djelatnosti obiteljske (opće) medicine, zdravstvene zaštite predškolske djece, zdravstvene zaštite žena i dentalne zdravstvene zaštite (polivalentne), putem Centralnog zdravstvenog informacijskog sustava Republike Hrvatske (CEZIH), središnjeg sustava pohrane zdravstvenih podataka i informacija za njihovu standardiziranu obradu na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene zaštite, a koji je dio zdravstvene informacijske infrastrukture Republike Hrvatske.

Podatke putem CEZIH-a dostavljaju pružatelji zdravstvene zaštite iz navedenih djelatnosti, koji imaju ugovor s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje; međutim, prema Zakonu o podacima i informacijama u zdravstvu (NN 14/19) svi pružatelji zdravstvene zaštite u Republici Hrvatskoj obvezni su osigurati razmjenu zdravstvenih podataka putem CEZIH-a u roku zadanom navedenim Zakonom.

Podaci za 2020. godinu prikupljeni su iz 2.267 pojedinačnih ordinacija iz djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite, uključujući: domove zdravlja, privatne ordinacije (u zakupu doma zdravlja), ustanove za zdravstvenu skrb i vojne ordinacije.

Za analizu su korišteni opisi dijagnostičko-terapijskih postupaka navedeni u Odluci o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja (NN 56/17).

INTRODUCTION

Since 2020, the Croatian Institute of Public Health (CIPH) has been collecting data from four primary health-care services: family (general) medicine, pre-school children's health service, women's health service and dental health (polyvalent) service via the Central Health Information System of the Republic of Croatia (CEZIH), the central system of storage of health data and information for their standardized processing at the primary, secondary and tertiary levels of health care, forming part of the health information infrastructure of the Republic of Croatia.

Data collected via CEZIH are submitted by health care providers from the above mentioned services, comprising health-care providers contracted by the Croatian Health Insurance Fund; however, per the Health Data and Information Act (OG 14/19), all health-care providers in the Republic of Croatia are obliged to provide for the exchange of health-care data via CEZIH within deadlines set by the said Act.

2020 data were collected from 2,267 individual practice in dental medicine practice, including: health centers, private practices (leased by health centers), health care institutions and military health clinics.

For the purpose of this analysis, descriptions of diagnostic-therapeutic procedures enumerated in the ministerial Decree on the Groundwork for concluding Contracts related to Implementation of Health-care measures provided by Compulsory Health Insurance (OG 56/17) were used.

1. KORISNICI I KONTAKTI – *USERS AND CONTACTS*

Tablica 1. Broj korisnika zdravstvene zaštite i kontakata u djelatnosti dentalne medicine u Hrvatskoj u 2020. godini

Table 1 *Number of health-care users and their contacts with health-care in the dental medicine service in Croatia in 2020*

Dob (godine) <i>Age (years)</i>	Broj korisnika <i>Number of users</i>	Broj kontakata <i>Number of contacts</i>
0 - 6	57.288	148.919
7 - 18	228.504	613.823
19 - 64	779.860	2.515.459
65+	193.948	699.929
Ukupno- Total	1.259.600	3.978.130

Pojam *korisnik* odnosi se na svakog osiguranika koji je koristio zdravstvenu zaštitu u pojedinoj ordinaciji, bez obzira na to je li liječnik u toj ordinaciji izabrani liječnik primarne zdravstvene zaštite za tog osiguranika ili nije. Pojam *kontakt* odnosi se na svaki kontakt sa zdravstvenom zaštitom: posjet, pregled, telefonske konzultacije i ostalo. Kao dob računamo dob osobe prilikom posljednjeg zabilježenog posjeta u primarnoj zdravstvenoj zaštiti u navedenoj godini.

Od ukupnog broja korisnika 44,95 % su bili muškarci i 55,04 % žene.

The term user refers to any insured person who sought health-care in a particular practice, regardless of whether the physician in the said practice is the assigned primary health care physician of the insured person or not. The term contact refers to any contact with primary health-care providers: visit, examination, telephone counselling etc. The recorded age of the person was the age at the last recorded visit to the primary health care practice in the specified year.

Of the total number of primary health-care service users, 44.95 % were men and 55.04 % women.

Tablica 2. Broj korisnika zdravstvene zaštite i kontakata u djelatnosti dentalne medicine po županijama ordinacija u 2020. godini

Table 2 Number of health-care users and their contacts with health-care providers in the dental medicine service by county in 2020

Županija – County	Broj korisnika Number of users	Broj kontakata Number of contacts	Broj osiguranika Number of insured persons*
Grad Zagreb – City of Zagreb	245.841	727.163	781.468
Zagrebačka – Zagreb	92.925	289.903	239.291
Krapinsko-zagorska – Krapina - Zagorje	38.349	120.235	138.666
Sisačko-moslavačka – Sisak - Moslavina	47.020	158.249	163.299
Karlovačka – Karlovac	41.386	130.432	118.078
Varaždinska – Varaždin	55.763	179.863	122.546
Koprivničko-križevačka – Koprivnica - Križevci	30.684	94.032	97.944
Bjelovarsko-bilogorska – Bjelovar - Bilogora	35.755	117.487	118.671
Primorsko-goranska – Primorje - Gorski kotar	88.834	299.856	280.838
Ličko-senjska – Lika - Senj	12.906	44.682	37.392
Virovitičko-podravska – Virovitica - Podravina	25.286	82.953	78.540
Požeško-slavonska – Požega - Slavonia	21.368	63.305	49.528
Brodsko-posavska – Brod - Posavina	42.049	138.385	153.426
Zadarska – Zadar	52.228	161.254	152.945
Osječko-baranjska – Osijek - Baranja	85.716	262.533	289.568
Šibensko-kninska – Šibenik - Knin	34.271	107.492	78.613
Vukovarsko-srijemska – Vukovar - Syrmia	45.482	144.214	158.667
Splitsko-dalmatinska – Split - Dalmatia	134.121	431.090	407.493
Istarska – Istria	58.484	196.902	226.654
Dubrovačko-neretvanska – Dubrovnik - Neretva	34.796	111.080	120.205
Međimurska – Međimurje	36.336	117.022	123.494

*Broj osiguranika je podatak Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje – The number of insured persons is provided by the Croatian Health Insurance Fund.

Ukupan broj korisnika zdravstvene zaštite izračunat zbrajanjem korisnika po županijama ordinacije veći je od ukupnog broja korisnika na razini Republike Hrvatske jer su pojedine osobe tokom godine zdravstvenu zaštitu koristile u više različitih županija.

Od ukupnog broja osiguranika 3,937.326 njih 32,00% je koristilo zdravstvenu zaštitu u 2020. godini, najviše u Varaždinskoj županiji (45,50%) , a najmanje u Istarskoj županiji (25,08%) .

In 2020, from 3,937.326 overall insured persons, 32.00% of them sought health-care, with the greatest proportion in the Varaždin County (45.50%) and the smallest proportion in Istria Country (25.08%).

2. DIJAGNOSTIČKO-TERAPIJSKI POSTUPCI – *DIAGNOSTIC AND THERAPEUTICAL PROCEDURES*

Tablica 3. Broj evidentiranih pregleda u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj u 2020. godini

Table 3 Number of recorded examinations in the dental medicine service in Croatia in 2020

Dob (godine) – Age (years)	Broj pregleda – Number of examinations
0 - 6	81.943
7 - 18	283.924
19 - 64	1.059.482
65+	245.595
Ukupno - Total	1.670.944

Broj pregleda je izračunat zbrajanjem brojeva zabilježenih odgovarajućih dijagnostičko-terapijskih postupaka:

The number of examinations has been calculated by summing the numbers of following diagnostic and therapeutical procedures:

DM002 Pregled bolesnika (prvi) – First examination

DM003 Ponovni pregled (recall) – Follow-up examination

DM004 Pregled akutnog bolesnika – Examination of acute patient

Tablica 4. Broj evidentiranih pregleda u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite po županijama ordinacija u 2020. godini

Table 4 Number of recorded examinations in the dental medicine service in 2020 by county

Županija County	Broj pregleda Number of examinations
Grad Zagreb – City of Zagreb	298.771
Zagrebačka – Zagreb	120.627
Krapinsko-zagorska – Krapina - Zagorje	46.958
Sisačko-moslavačka – Sisak - Moslavina	65.448
Karlovačka – Karlovac	60.512
Varaždinska – Varaždin	78.061
Koprivničko-križevačka – Koprivnica - Križevci	49.216
Bjelovarsko-bilogorska – Bjelovar - Bilogora	46.870
Primorsko-goranska – Primorje - Gorski kotar	112.051
Ličko-senjska – Lika - Senj	16.404
Virovitičko-podravska – Virovitica - Podravina	45.307
Požeško-slavonska – Požega - Slavonia	30.010
Brodsko-posavska – Brod - Posavina	65.658
Zadarska – Zadar	56.390
Osječko-baranjska – Osijek - Baranja	104.458
Šibensko-kninska – Šibenik - Knin	41.736
Vukovarsko-srijemska – Vukovar - Syrmia	50.586
Splitsko-dalmatinska – Split - Dalmatia	200.051
Istarska – Istria	83.785
Dubrovačko-neretvanska – Dubrovnik - Neretva	46.677
Međimurska – Međimurje	51.368
Ukupno – Total	1.670.944

Od ukupnog broja kontakata sa zdravstvenom zaštitom, u 42,00% slučajeva se radilo o pregledima. S obzirom na županije ordinacija, najveći udio pregleda u ukupnom broju kontakata bio je u Virovitičko Podravskoj županiji (54,61%), a najmanji udio zabilježen je Zadarskoj županiji (34,97%).

Of the total number of contacts with primary health-care providers, 42.00% involved patient examinations. With regard to counties where practices are established, the greatest proportion of examinations in the total number of contacts with primary health-care providers was recorded in Virovitica-Podravina County (54.61%) and the smallest proportion was recorded in Zadarska County (34.97%).

Tablica 5. Dob djece u kojoj je obavljen pregled (navršene godine) u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj u 2020. godini

Table 5 Ages of children (completed years) at examinations in the dental medicine service in Croatia in 2020

Dob djeteta (navršene godine) <i>Age of child (years completed)</i>	Broj pregleda <i>Number of examinations</i>			
	Pregled bolesnika (prvi) <i>First examination</i>	Ponovni pregled (recall) <i>Follow-up examination</i>	Pregled akutnog bolesnika <i>Examination of acute patient</i>	Ukupno <i>Total</i>
0 - 3 godine 0 - 3 years	8.531	2.378	1.825	12.734
4 - 6 godina 4 - 6 years	32.894	20.731	15.584	69.209
Ukupno-Total	41.425	23.109	17.409	81.943

Od ukupnog broja pregledane djece (0-6 godina), u 50,55% slučajeva se radilo o prvim pregledima, 28,2% ponovnim pregledima te 21,24% pregledima akutnih pacijenata.

Of the total number of examined children (aged 0-6), 50.55% involved first examination, 28.20% recalls, whereas 21.24% involved examination of acute patient.

Tablica 6. Broj dijagnostičko-terapijskih postupaka (DTP) u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj u 2020. godini

Table 6 Number of recorded diagnostic and therapeutical procedures (DTP) in the dental medicine service in Croatia in 2020

Dob (godine) Age (years)	DTP		
	PREVENTIVA* Preventive	KURATIVA Curative	Ukupno Total
0-6	253.354	366.747	620.101
7-18	934.758	1.821.254	2.756.012
19-64	2.813.817	7.839.688	10.653.505
65+	469.993	1.989.927	2.459.920
Ukupno-Total	4.471.922	12.017.616	16.489.538

*Broj preventivnih postupaka je izračunat zbrajanjem brojeva zabilježenih odgovarajućih dijagnostičko-terapijskih postupaka:

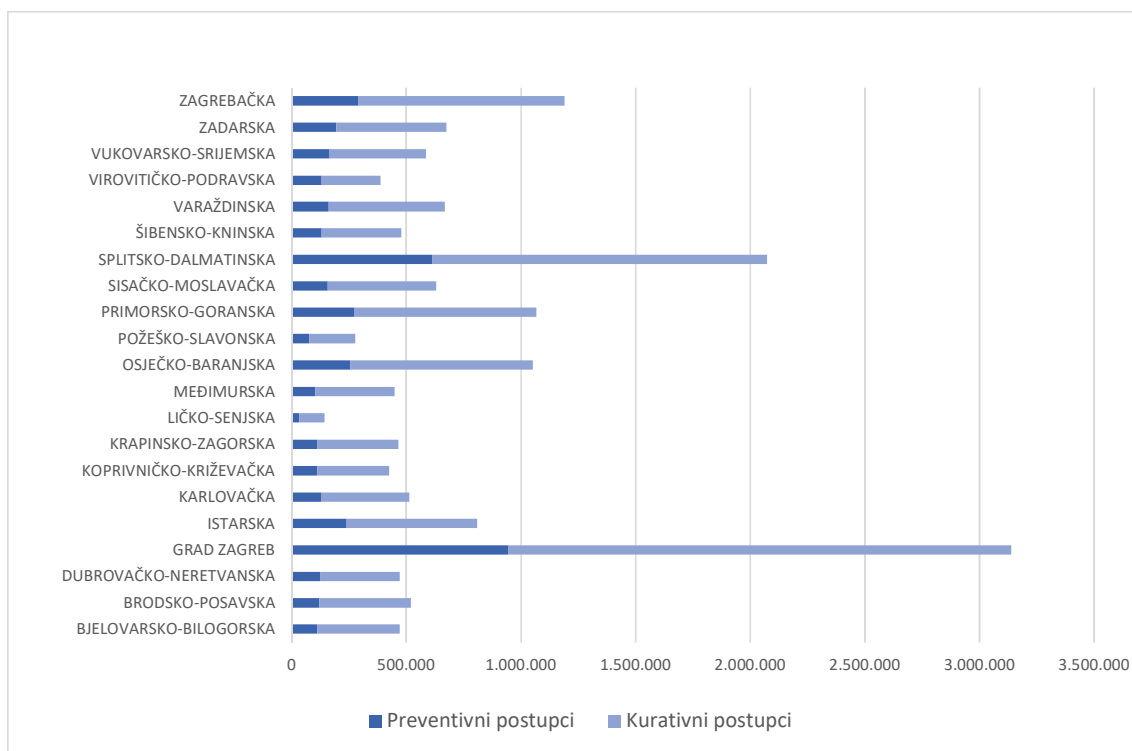
The number of preventive procedures has been calculated by summing the numbers of following diagnostic and therapeutical procedures:

DM100	Kontrola plaka s bojom i određivanje PI za zapisom (obaju lukova)
DM101	Pečaćenje fisure po zubu
DM102	Pečatni ispun (preventivni ispun po zubu)
DM103	Savjetovanje s odgovjateljima, učiteljima
DM104	Stomatološko odgojno predavanje - malena skupina (do 20 ljudi)
DM105	Stomatološki odgojni rad - stomatolog - pojedinačno savjetovanje
DM106	Stomatološki odgojni rad s malim skupinama
DM107	Obrada i analiza oralnog stanja skupina, temeljnih preventivskih skupina do 100 osoba
DM108	Za svakih daljnjih 50 osoba
DM109	Preventivni zahvati - kontrola plaka s bojom i određivanje indeksa, oba luka
DM110	Profesionalno čišćenje profilaktičkom pastom
DM111	Dentocult testovi osjetljivosti na karijes, uključuju ; SM; LB; puferski kapacitet sline
DM112	Jetkanje cakline i nanošenje smole
DM113	Priprema dentina i nanošenje dentinskog veziva
DM114	Preventivni ispun ili ART ispun - po zubu
DM115	Profilaksa s fluorom - topikalna fluoridacija, tekućina ili gel
DM116	Topikalna fluoridacija lakom (obje čeljusti)
DM117	Nanošenje otopine, želea NaF, oba luka
DM118	Nanošenje F-laka, do tri zuba
DM119	Motiviranje djece za higijenu usta
DM120	Demonstracija čišćenja zuba (po osobi)
DM200	Ispitivanje vitaliteta jednog ili više zuba uz kontrolni test
DM201	Desenzibilacija osjetljivih zubnih vratova, po zubu
DM202	Manji brusni ispravci po zubu
DM203	Provjera higijena usta, motiviranje i davanje uputa za održavanje higijene usta (5 min). Savjetovanje, motiviranje bolesnika, uz obvezno pokazivanje i vježbanje tehnike pravilna čišćenja zuba
DM204	Odstranjivanje mekih i tvrdih zubnih naslaga (po kvadrantu) strojem ili ručno
DM205	Odstranjivanje odstojećih ispuna po površini zuba
DM206	Savjetovanje stomatologa sa specijalistima po utrošenom vremenu
DM207	Uklanjanje plaka sa zuba
DM208	Sustavno subgingivalno skidanje zubnog kamenca i poliranje korijena (po sektantu - ručno)
DM209	Skidanje previsokih ispuna, po površini zuba

Od ukupnog broja zabilježenih dijagnostičko-terapijskih postupaka, zabilježeno je 35,19% preventivnih postupaka kod djece do 18 godina te 74,95% kurativnih postupaka kod osiguranih osoba starijih od 18 godina.

Of the total number of recorded diagnostic and therapeutical procedures, 35.19% were preventive procedures performed on patients below 18 years of age and 74.95% were therapeutical procedures performed on patients aged over 18.

Slika 1. Dijagnostičko-terapijski postupci (preventiva i kurativa) u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite po županijama ordinacija u 2020. godini
Picture 1 Recorded diagnostic and therapeutical procedures (preventive and curative) in the dental medicine service in 2020 by county

Tablica 7. Broj pojedinih dijagnostičko-terapijskih postupaka (DTP) u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj u 2020. godini

Table 7 Number of individual recorded diagnostic and therapeutical procedures (DTP) in the dental medicine service in Croatia in 2020

Dob (godine) Age (years)	DTP*			
	<i>Ispuni</i> ¹	<i>Izvađeni zubi</i> ²	<i>Protetski radovi</i> ³	<i>Liječenje mekih tkiva</i> ⁴
0-6	68.316	9.355	/	13.422
7-18	321.929	63.772	282	162.099
19-64	1.383.043	223.471	61.452	1.725.118
65+	241.897	108.475	64.259	324.411
Ukupno-Total	2.015.185	405.073	125.993	2.225.050

* Broj preventivnih postupaka je izračunat zbrajanjem brojeva zabilježenih odgovarajućih dijagnostičko-terapijskih postupaka:

* The number of preventive procedures has been calculated by summing the numbers of following diagnostic and therapeutical procedures:

1	2	3	4
DM102 Pečatni ispun (preventivni ispun po zubu)	DM309 Vađenje mliječnog zuba	DM500 Totalna proteza - gornja (maksilarna)	DM204 Odstranjivanje mekih i tvrdih zubnih naslaga (po kvadrantu) (strojem ili ručno)
DM114 Preventivni ispun ili ART ispun - po zubu	DM445 Vađenje jednokorijenskog zuba	DM501 Totalna proteza - donja (mandibularna)	DM207 Uklanjanje plaka sa zuba
DM319 Cementni ispun jednoplošni do 6 godina starosti	DM446 Vađenje višekorijenskog zuba	DM502 Djelomična lijevana metalna proteza - gornja (maksilarna)	DM208 Sustavno subgingivalno skidanje zubnog kamenca i poliranje korijena (po sektantu - ručno)
DM320 Cementni ispun višeplošni do 6 godina starosti	DM447 Ekstrakcija zuba sa separacijom	DM503 Djelomična lijevana metalna proteza - donja (mandibularna)	DM400 Liječenje parodontnog apscesa (pobuhvaća lijek, ispiranje rane i drenaža)
DM325 Ispun kompozitni na jednoj površini (prekutnjaci i kutnjaci)	DM450 Komplikirano vađenje zuba (uključuje vađenje zuba kod rizičnih bolesnika)	DM600 Akrična proteza sa žičanim kvačicama i žičanim ili lijevanim uprtačima (do 10 elem.) - gornja (maksilarna)	DM401 Incizija apscesa u ustima s drenažom
DM326 Ispun kompozitni dvoplošni (prekutnjaci i kutnjaci)	DM456 Vađenje fragmenata domljenog ili zaostalog korijena zuba (radix relicta)	DM601 Akrična proteza sa žičanim kvačicama i žičanim ili lijevanim uprtačima (do 10 elem.) - donja (mandibularna)	DM402 Trepanacija apikalnog dijela (ispiranje i drenaža nisu uključeni)
DM327 Ispun kompozitni troplošni (prekutnjaci i kutnjaci)			DM403 Kontrola rane
DM328 Ispun kompozitni - svaka dodatna površina u istom posjetu (prekutnjaci i kutnjaci)			DM404 Ispiranje rane apscesa, uključujući kontrolu rane
DM330 Cementni ispun jednoplošni, stariji od 6 godina			DM405 Postavljanje promjena drenaže ili tampona, uključivo s kontrolom rane
DM331 Cementni ispun višeplošni, stariji od 6 godina			DM406 Zastavljanje naknadnog krvarenja. Uključuje šave i/ili postavljanje tampona
DM332 Amalgamski ispun jednoplošni			DM407 Skidanje šavova
DM333 Amalgamski ispun dvoplošni			DM408 Higijena rane
DM334 Amalgamski ispun troplošni			DM451 Sanacija kod ozljede mekog tkiva uslijed traume
DM335 Amalgamski ispun - svaka dodatna ploha u istom posjetu			DM458 Liječenje desni ili bolesti usne supline po posjeti
DM336 Ispun kompozitni jednoplošni (sjekutići i očnjaci)			
DM337 Ispun kompozitni dvoplošni (sjekutići i očnjaci)			
DM338 Ispun kompozitni troplošni (sjekutići i očnjaci)			
DM339 Ispun kompozitni - svaka dodatna površina u istom posjetu (sjekutići i očnjaci)			
DM340 Ispun kompozitni - dogradnja incizorskog kuta zuba - IV razred po BLACKU			
DM426 Privremeno zatvaranje - privremeni ispun			
DM427 Cementni ispun na 1 plohi			
DM428 Cementni ispun na više ploha			
DM429 Amalgamski ispun - jedna ploha, trajni zub			
DM430 Amalgamski ispun - na dvjema plohami			
DM431 Amalgamski ispun - na tri plohe			
DM432 Amalgamski ispun - svaka dodatna ploha u istom posjetu			
DM435 Ispun kompozitni na jednoj površini (sjekutići i očnjaci)			
DM436 Ispun kompozitni dvoplošni			
DM437 Ispun kompozitni troplošni			
DM438 Ispun kompozitni - svaka dodatna površina u istom posjetu			
DM439 Ispun kompozitni - dogradnja incizorskog kuta zuba - IV razred po BLACKU			
DM465 Ispun kompozitni na jednoj površini (prekutnjaci i kutnjaci) - za trudnice i dojilje			
DM466 Ispun kompozitni dvoplošni (prekutnjaci i kutnjaci) - za trudnice i dojilje			
DM467 Ispun kompozitni troplošni (prekutnjaci i kutnjaci) - za trudnice i dojilje			
DM468 Ispun kompozitni - svaka dodatna površina u istom posjetu (prekutnjaci i kutnjaci) - za trudnice i dojilje			

3. UPUTNICE I RECEPTI – REFERRALS AND PRESCRIPTIONS

Tablica 8. Broj i vrsta ukupno izdanih uputnica u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj u 2020. godini

Table 8 Number and type of all referrals issued in the dental medicine service in Croatia in 2020

	Vrsta uputnice Type of referral	Broj izdanih uputnica Number of referrals issued
A1	Konzilijarni pregled – <i>Examination by consultant physician</i>	45.429
A2	Kontrolni konzilijarni pregled – <i>Follow-up examination by consultant physician</i>	12.958
A3	Dijagnostička pretraga – <i>Diagnostic test</i>	209.844
A4	Drugo mišljenje prema indikaciji izabranog liječnika – <i>Second opinion, as indicated by assigned physician</i>	384
A5	Konzultacije (uputnica bez osigurane osobe) – <i>Counselling (referral with the insured person absent at counselling session)</i>	33
A6	Kontrolna dijagnostička pretraga – <i>Follow-up diagnostic test</i>	64
B1	Bolničko liječenje – <i>Stationary hospital treatment</i>	335
B2	Ponavljajuće bolničko liječenje – <i>Recurring stationary hospital treatment</i>	2
C1	Pregled i cjelovita obrada u specijalističkoj zdravstvenoj zaštiti – <i>Examination and comprehensive work-up in specialist/consultant health service</i>	6.192
C2	Pregled i obrada kroz Objedinjeni hitni bolnički prijam na koju upućuje izabrani doktor primarne zdravstvene zaštite* – <i>Examination and work-up at the hospital emergency department, referred to by the assigned primary health care physician*</i>	398
C3	Prijeoperativna obrada za nepokretne i/ili teško pokretne pacijente – <i>Pre-operative work-up for immobile patients or patients with compromised mobility</i>	6
D1	Ambulantno liječenje – <i>Outpatient treatment</i>	102.717
D2	Dnevna bolnica – <i>Day hospital treatment</i>	524
	Ukupno – Total	378.886

*Pregled i obrada se odvijaju kroz hitne specijalističke ambulante u bolničkim ustanovama bez organiziranog Objedinjenog hitnog bolničkog prijama. – *Examination and workup are conducted in emergency specialist/consultant offices in hospitals without an emergency department.*

Od ukupnog broja izdanih uputnica, većina (55,38%) ih se odnosila na dijagnostičke pretrage, a njih 27,11% se odnosilo na uputnice za ambulantno liječenje, što čini 1 upućivanje na 38 kontakta sa zdravstvenom zaštitom.

The majority (55,38%) of all issued referrals pertained to diagnostic tests whereas 27,11% of the total number pertained to outpatient treatment.; the ratio of the number of referrals to the total number of contact with primary health-care providers is 1:38.

Tablica 9. Broj ukupno izdanih uputnica, uputnica za konzilijarne preglede (uputnice A1 i A2) i ambulantno liječenje (uputnica D1) u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite po županijama ordinacija u 2020. godini

Table 9 The total number of issued referrals and referrals to consultant physician examinations (A1 i A2 referral forms) and outpatient treatment (D1) in the dental medicine service in 2020 by county

Županija County	Broj izdanih uputnica za konzilijarne preglede Number of referrals issued for consultant physician examinations	Broj izdanih uputnica za ambulantno liječenje Number of referrals issued for outpatient treatment	Ukupan broj izdanih uputnica Total number of issued referrals
Grad Zagreb – City of Zagreb	11.607	40.695	102.530
Zagrebačka – Zagreb	3.629	9.198	34.554
Krapinsko-zagorska – Krapina - Zagorje	1.332	2.660	10.415
Sisačko-moslavačka – Sisak - Moslavina	1.365	3.391	18.072
Karlovačka – Karlovac	1.823	2.917	12.818
Varaždinska – Varaždin	1.854	1.969	11.323
Koprivničko-križevačka – Koprivnica - Križevci	1.497	1.694	8.700
Bjelovarsko-bilogorska – Bjelovar - Bilogora	1.716	2.448	12.683
Primorsko-goranska – Primorje - Gorski kotar	5.028	8.513	30.421
Ličko-senjska – Lika - Senj	453	442	2.769
Virovitičko-podravska – Virovitica - Podravina	773	675	3.595
Požeško-slavonska – Požega - Slavonia	1.179	1.204	3.083
Brodsko-posavska – Brod - Posavina	1.321	1.238	3.870
Zadarska – Zadar	1.885	2.034	14.351
Osječko-baranjska – Osijek - Baranja	4.858	3.275	19.863
Šibensko-kninska – Šibenik - Knin	1.945	2.527	12.255
Vukovarsko-srijemska – Vukovar - Syrmia	1.667	1.055	5.876
Splitško-dalmatinska – Split - Dalmatia	7.185	10.971	33.683
Istarska – Istria	3.758	2.823	16.602
Dubrovačko-neretvanska – Dubrovnik - Neretva	2.307	1.472	11.188
Međimurska – Međimurje	1.205	1.516	10.235
Ukupno – Total	58.387	102.717	378.886

U ordinacijama Grada Zagreba je zabilježeno najučestalije izdavanje uputnica, jedna na 7 kontakta sa zdravstvenom zaštitom, dok se u ordinacijama Brodsko-posavske županije izdavala jedna uputnica na 35 kontakata sa zdravstvenom zaštitom, gdje se bilježi najrjeđe izdavanje uputnica.

Analizirajući udio upućivanja na konzilijarne preglede (prve i kontrolne) u ukupnom broju izdanih uputnica, najveći udio je u Požeško-slavonskoj županiji (38,24%), a najmanji u Sisačko-moslavačkoj županiji (7,55%) dok je najveći udio upućivanja na ambulantno liječenje u ukupnom broju izdanih uputnica zabilježen u Gradu Zagrebu (39,69%), a najmanje u Dubrovačko-neretvanskoj županiji (13,15%).

The highest ratio of referrals to contacts with primary health-care providers was recorded in City of Zagreb (1:7), whereas the lowest ratio was recorded in Brod-Posavina County (1:35).

Regarding the proportion of referrals to consultant physician examinations (initial and follow-up) in the total number of referrals issued, the greatest proportion was recorded in Požega-Slavonia County (38.24%) and the smallest proportion was recorded in Sisak-Moslavina County (7.55%), whereas the highest ratio of referrals to outpatient treatment in the total number of referrals issued was recorded in City of Zagreb (39.69%) and the smallest proportion in Dubrovnik-Neretva County (13.15%).

Tablica 10. Deset najčešćih djelatnosti u koje se upućuju pacijenti u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj u 2020. godini

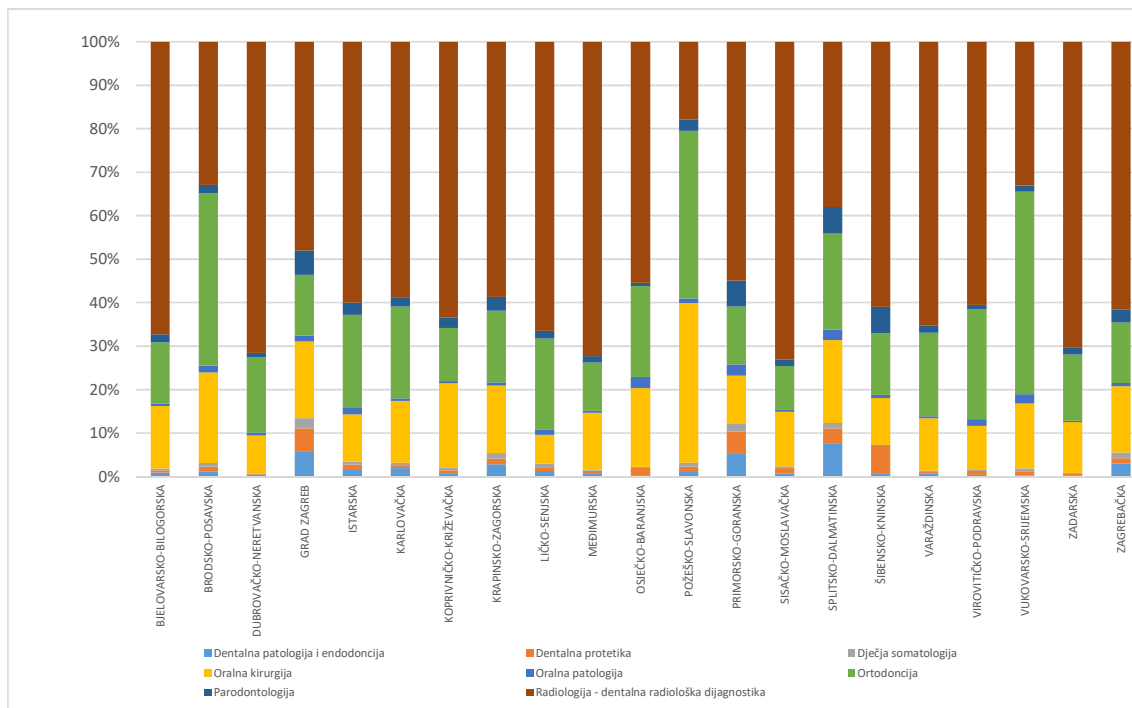
Table 10 Most frequent specialties of referral in the dental medicine service in Croatia in 2020

Djelatnost upućivanja Speciality of referral	Udio u ukupnom broju izdanih uputnica (%) Percentage of the total number of issued referrals
Radiologija-dentalna radiološka dijagnostika <i>Radiology - dental radiological diagnostics</i>	53,54
Ortodoncija <i>Orthodontics</i>	15,95
Oralna kirurgija <i>Oral surgery</i>	14,67
Parodontologija <i>Periodontology</i>	3,67
Dentalna patologija i endodoncija <i>Dental Patology and Endodontics</i>	3,30
Dentalna protetika <i>Prosthodontics</i>	2,82
Radiologija (klasične i kontrastne pretrage) <i>Radiology (conventional and contrast-enhanced tests)</i>	2,39
Dječja stomatologija <i>Paediatric and Preventive Dentistry</i>	1,19
Oralna patologija <i>Oral Medicine</i>	1,22
Medicinska mikrobiologija s parazitologijom <i>Medical microbiology and parasitology</i>	0,2

Pacijenti se iz djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite najčešće upućuju na dentalnu radiološku dijagnostiku dok se najveći udio upućivanja na specijalističke grane dentalne medicine odnosi na ortodontiju i oralnu kirurgiju.

Referrals in the dental medicine service in Croatia are most frequently issued for dental radiological diagnostics, whereas the greatest proportion of referrals were referred to specialty in dental medicine such as orthodontics and oral surgery.

Slika 2. Najčešće specijalističke djelatnosti u koje se upućuju pacijenti u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite po županijama ordinacija u 2020. godini
Picture 2 Most frequent specialities of referral in the dental medicine service in 2020 by county

Analizirajući udio upućivanja na pojedine specijalističke djelatnosti dentalne medicine u ukupnom broju izdanih uputnica po županijama, najveći udio upućivanja na ortodonciju je zabilježen u Vukovarsko-srijemskoj (46,61%) i Brodsko-posavskoj županiji (39,66%) dok se najveći udio upućivanja na oralnu kirurgiju bilježi u Požeško-slavonskoj županiji (36,67%). Najmanje upućenih pacijenata na ortodonciju je zabilježeno u Sisačko-moslavačkoj županiji (10,10%), a najmanje izdanih uputnica za oralnu kirurgiju se bilježi u Ličko-senjskoj županiji (6,60%).

Regarding the proportion of referrals to dental medicine specialities in the total number of referrals issued by county, the greatest proportion of referrals to orthodontics was recorded in Vukovar - Syrmia County (46.61%) and Brod - Posavina County (39.66%) whereas the greatest proportion of referrals to oral surgery was in Požega - Slavonia County (36.67%). The lowest number of patients referred to orthodontics was recorded in Sisak - Moslavina County (10.10%) and the lowest number of patients referred to oral surgery in Lika-Senj County (6.60%).

Tablica 11. Deset najčešće izdanih recepata u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj u 2020. godini, prikazani po podgrupama
Table 11 Most frequently issued prescriptions in the dental medicine service in Croatia in 2020 by subgroups

ATK-podgrupe lijekova ATC subgroups	Broj izdanih recepata Number of prescriptions issued
Beta-laktamski penicilini <i>Beta-lactam penicillins</i>	268.331
Derivati propionske kiseline <i>Propionic acid derivatives</i>	62.571
Makrolidi i linkozamidi <i>Macrolides and lincosamides</i>	54.659
Lijekovi za liječenje infekcija protozoima <i>Medicines for the treatment of protozoan infections</i>	34.808
Antiseptici i sredstva za dezinfekciju <i>Antiseptics and disinfectants</i>	15.483
Cefalosporini <i>Cephalosporins</i>	9.794
Nesteroidni antireumatici - derivati octene kiseline <i>Nonsteroidal antirheumatic drugs - derivatives of acetic acid</i>	9.715
Stomatološki lijekovi, lijekovi za liječenje bolesti usne šupljine <i>Dental drugs, drugs for the treatment of diseases of the oral cavity</i>	6.626
Anksiolitici <i>Anxiolytics</i>	1.488
Antibiotici i kemoterapeutici za primjenu u liječenju kožnih bolesti <i>Antibiotics and chemotherapeutics for use in the treatment of skin diseases</i>	1.411
Ukupan broj svih izdanih recepata <i>Total number of all issued prescriptions</i>	473.658

Od ukupnog broja svih propisanih recepata u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite, 68,19% se odnosi na beta-laktamske peniciline te makrolide i linkozamide dok se 15,26% odnosi na derivate propionske kiseline i nesteroidne antireumatike.

68.19% of all prescriptions issued by doctor of dental medicine in the dental medicine service in Croatia in 2020 are prescriptions for beta-lactam penicillins, macrolides and lincosamides whereas 15.26% were prescriptions for propionic acid derivate and nonsteroidal antirheumatic drugs.

Tablica 12. Izdani recepti u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj u 2020. godini, prikazani po podgrupama (antibiotici i analgetici)

Table 12 Issued prescriptions in the dental medicine service in Croatia in 2020 by subgroups (Antibiotics and Pain relief)

ATK-podgrupe lijekova ATC subgroups	Broj izdanih recepata Number of prescriptions issued
ATK/Antibiotici ATC/Antibiotics	
Beta-laktamski penicilini <i>Beta-lactam penicillins</i>	
amoksisilin	40.116
amoksisilin + klavulanska kiselina	227.899
fenoksimetilpenicilin	316
Makrolidi i linkozamidi <i>Macrolides and lincosamides</i>	
azitromicin	8.166
eritromicin	706
klaritromicin	547
klindamicin	45.240
Cefalosporini <i>Cephalosporins</i>	
cefaleksin	8.677
cefiksime	267
cefprozidim	40
cefuroksime	810
Antibiotici i kemoterapeutici za primjenu u liječenju kožnih bolesti <i>Antibiotics and chemotherapeutics for use in the treatment of skin diseases</i>	
aciklovir	696
fusidatna kiselina	9
metronidazol	67.444
mupirocin	680
sulfadiazin-srebro	24
Tetraciklini <i>Tetracyclines</i>	
doksiciklin	504
Ostali antibiotici <i>Other antibiotics</i>	
fosfomicin	15
nitrofurantoin	43
ATK/Analgetici ATC/Pain relief	
Nesteroidni antireumatici - derivati octene kiseline <i>Nonsteroidal antirheumatic drugs - derivatives of acetic acid</i>	
diklofenak	6.048
indometacin	46
Derivati propionske kiseline <i>Propionic acid derivatives</i>	
deksketoprofen	545
ibuprofen	50.922
ketoprofen	12.709
naproksen	1.592
Narkotički lijekovi <i>Narcotic drugs</i>	
tramadol	106
tramadol + paracetamol	475

4. ZABILJEŽENE DIJAGNOZE - *RECORDED DIAGNOSES*

Tablica 13. Broj osoba kod kojih je zabilježena barem jedna dijagnoza iz navedenih skupina bolesti i stanja u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj u 2020. godini

Table 13 Number of persons with at least one diagnosis from the listed group of diseases and conditions in dental medicine practices in Croatia in 2020

Bolesti i stanja MKB 10 <i>Diseases and conditions ICD 10</i>		Broj osoba po dobnim skupinama <i>Number of patients by age group</i>				Ukupno <i>Total</i>
		0-6	7-19	20-64	65 +	
Poremećaji u razvoju i nicanju zubi – <i>Disorders of tooth development and eruption</i>	K00	3.202	17.152	8.120	1.854	30.328
Zadržani (retinirani) i uklješteni (impaktirani) zubi – <i>Embedded and impacted teeth</i>	K01	262	4167	16.419	473	21.321
Zubni karijes - <i>Dental caries</i>	K02	29.122	132.525	429.737	84.321	675.705
Ostale bolesti čvrstog zubnog tkiva – <i>Other diseases of hard tissues of teeth</i>	K03	3.210	33.071	235.094	40.634	312.009
Bolesti pulpe i periapikalnih tkiva – <i>Diseases of pulp and periapical tissues</i>	K04	14.257	51.958	289.401	66.350	421.966
Akutni i kronični gingivitis – <i>Acute and chronic gingivitis</i>	K05.0-K05.1	305	3.815	35.771	9.814	49.705
Akutni i kronični periodontitis i periodontoza – <i>Acute and chronic periodontitis and periodontosis</i>	K05.2-K05.4	256	1.993	54.479	22.522	79.250
Ostale periodontalne bolesti – <i>Other periodontal diseases</i>	K05.5-K05.6	9	153	2.205	644	3.011
Ostali poremećaji gingive i bezuboga alveolarnog grebena – <i>Other disorders of gingiva and edentulous alveolar ridge</i>	K06	47	318	7.325	3.605	11.295
Dentofacijalne nepravilnosti (uključujući malokluziju) – <i>Dentofacial anomalies (including malocclusion)</i>	K07	907	52.553	6.159	944	60.563
Ostali poremećaji zubi i potpornih struktura – <i>Other disorders of teeth and supporting structures</i>	K08	1902	15.112	107.748	71.525	196.287
Ciste oralnog područja koje nisu svrstane drugamo – <i>Cysts of oral region, NEC</i>	K09	7	95	975	164	1.241
Ostale bolesti čeljusti - <i>Other diseases of jaws</i>	K10	378	1.576	18.653	4.727	25.334
Bolesti žlijezda slinovnica - <i>Diseases of salivary glands</i>	K11	10	69	718	417	1.214
Stomatitis i srodna oštećenja - <i>Stomatitis and related lesions</i>	K12	285	806	5.686	3.326	10.103
Ostale bolesti usana i oralne sluznice – <i>Other diseases of lip and oral mucosa</i>	K13	90	454	3.351	1.598	5.493
Bolesti jezika - <i>Diseases of tongue</i>	K14	7	47	604	315	973
Ukupno - Total		54.256	315.864	1.222.445	313.233	1.905.798

Gore navedene dijagnoze su evidentirane prilikom kontakta sa zdravstvenom zaštitom, bilo kao glavne, bilo kao dodatne dijagnoze ili na receptima.

Za potrebe ovog prikaza, jedna osoba se unutar jedne skupine bolesti i stanja pojavljuje jedanput, ali se može pojaviti u više različitih skupina bolesti i stanja.

The above listed diagnoses were recorded during contacts with primary health-care providers, either as principal or as additional diagnoses, or on prescriptions.

For the purposes of this overview, one person may be only recorded once within one group of diseases and health conditions, but may be recorded in other groups of diseases and conditions as well.

5. USPOREDBA PO GODINAMA – COMPARISON BY YEARS

Slika 4. Prikaz kretanja broja korisnika, kontakata, pregleda, izdanih uputnica i izdanih recepata u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite u Hrvatskoj u razdoblju od 2018. do 2020. godine

Figure 4 Overview of the number of users, contacts, examinations, issued referrals and issued prescriptions in the dental medicine service in Croatia in the period from 2018 to 2020

